

CO POŽADUJÍ ŽIVOČICHOVÉ PO ŠUMAVSKÉM NÁRODNÍM PARKU?

Chráníme Šumavu kvůli fauně?

R.Fuchs, M. Konvička

JAKÝ VÝZNAM MAJÍ ŠUMAVŠTÍ OBRATLOVCI PRO NAŠI A EVROPSKOU (GLOBÁLNÍ) OCHRANU BIODIVERZITY?

- v. 114/1992 – kriticky ohrožené druhy

- zmije obecná
- tetřev hlušec

- plch zahradní

- v. 114/1992 – silně ohrožené druhy

- tetřívka obecná
- jeřábek lesní
- chřástal polní
- kulíšek nejmenší
- sýc rousný
- datlík tříprstý
- kos horský
- rejsek horský
- myšivka horská
- rys ostrovid
- los evropský

tučň – významná část
populací v ČR
rámeček – významná část
globálních populací

- v. 114/1992 – ohrožené druhy

- sluka lesní
- hýl rudý
- ořešník kropenatý

- Závěry

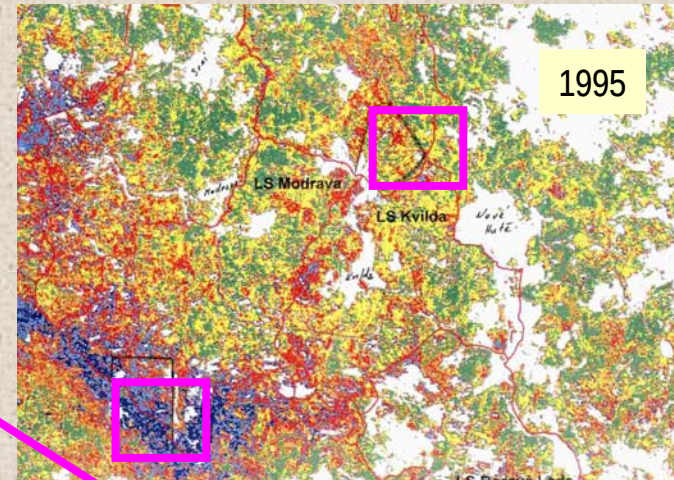
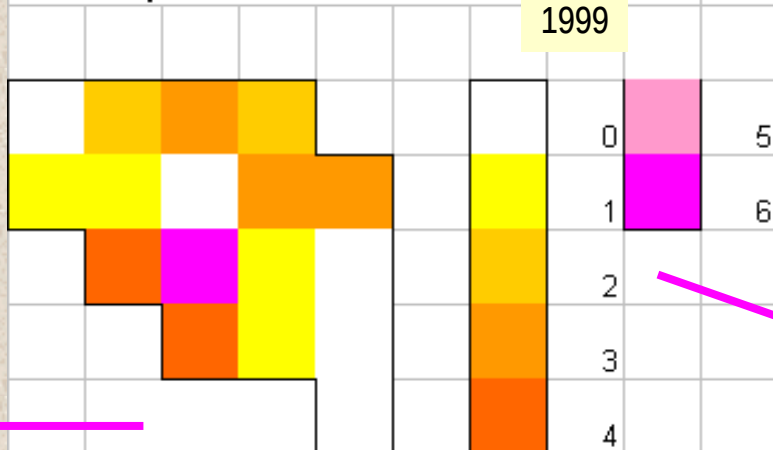
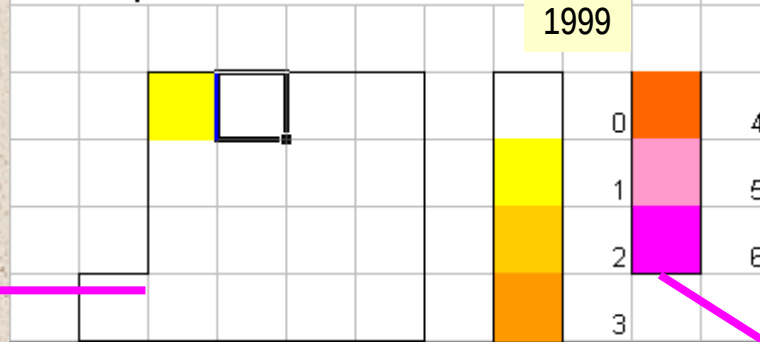
- Šumava významně zvyšuje diverzitu obratlovců v ČR
- Šumava nemá větší význam pro diverzitu obratlovců v evropském (globálním) měřítku
- Význam Šumavy je v ochraně (středo)evropsky unikátních ekosystémů

JAK SE VYVÍJEJÍ POPULACE ŠUMAVSKÝCH OBRATLOVCŮ?

- v. 114/1992 – kriticky ohrožené druhy
- zmije obecná
- **tetřev hlušec**
- plch zahradní
- v. 114/1992 – silně ohrožené druhy
- **tetřívek obecný**
- jeřábek lesní
- **chřástal polní**
- **kulíšek nejmenší**
- **sýc rousný**
- datlík tříprstý
- kos horský
- rejsek horský
- myšivka horská
- **rys ostrovid**
- **los evropský**

- v. 114/1992 – ohrožené druhy
- sluka lesní
- **hýl rudý**
- ořešník kropenatý

- **Závěry**
- Vyrůstá (modře) početnost vrcholných predátorů a nelesních konzumentů nižších řádů
- Klesá (červeně) početnost lesních konzumentů nižších řádů

CO PROSPÍVÁ A CO ŠKODÍ ŠUMAVSKÝM OBRATLOVCŮM – POKUS O ZOBECNĚNÍ

- Pro udržení životaschopných populací musí poskytovat příznivé prostředí celá Šumava
- Většina druhů vyžaduje pestré prostředí
- Většina druhů odmítá prostředí, které se nám líbí

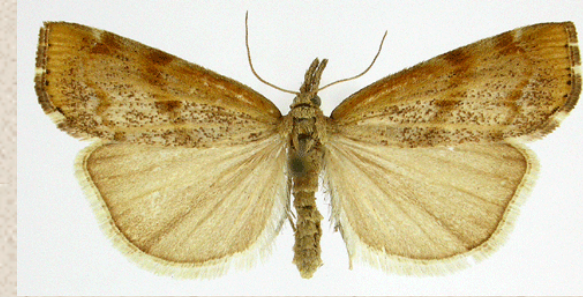

Carabus menétriesi

Coenonympha tullia

Pediasia truncatella

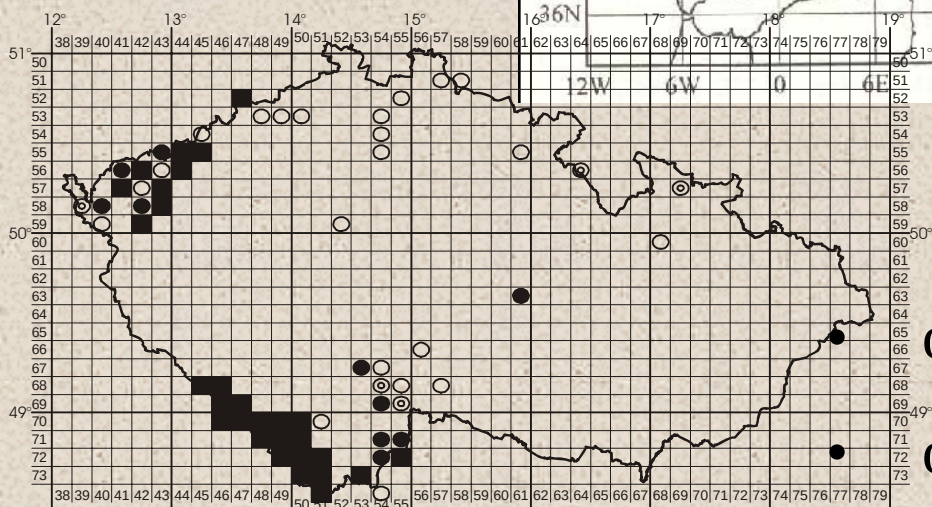
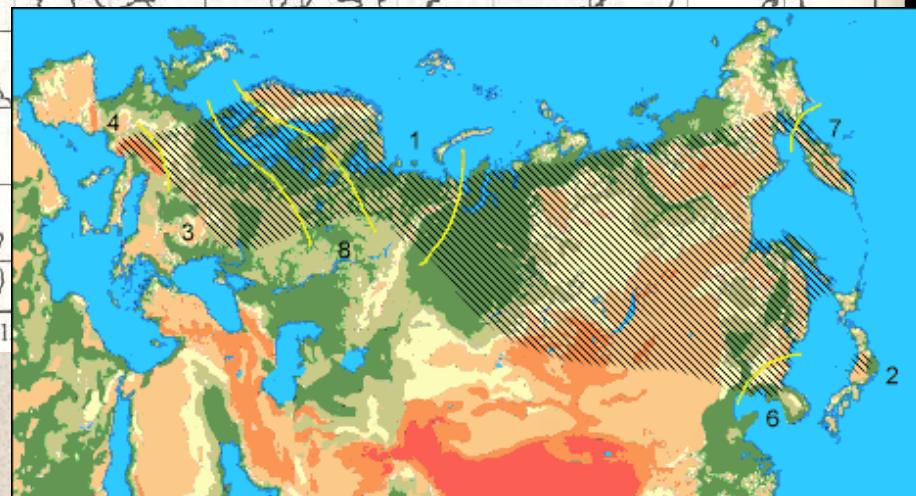
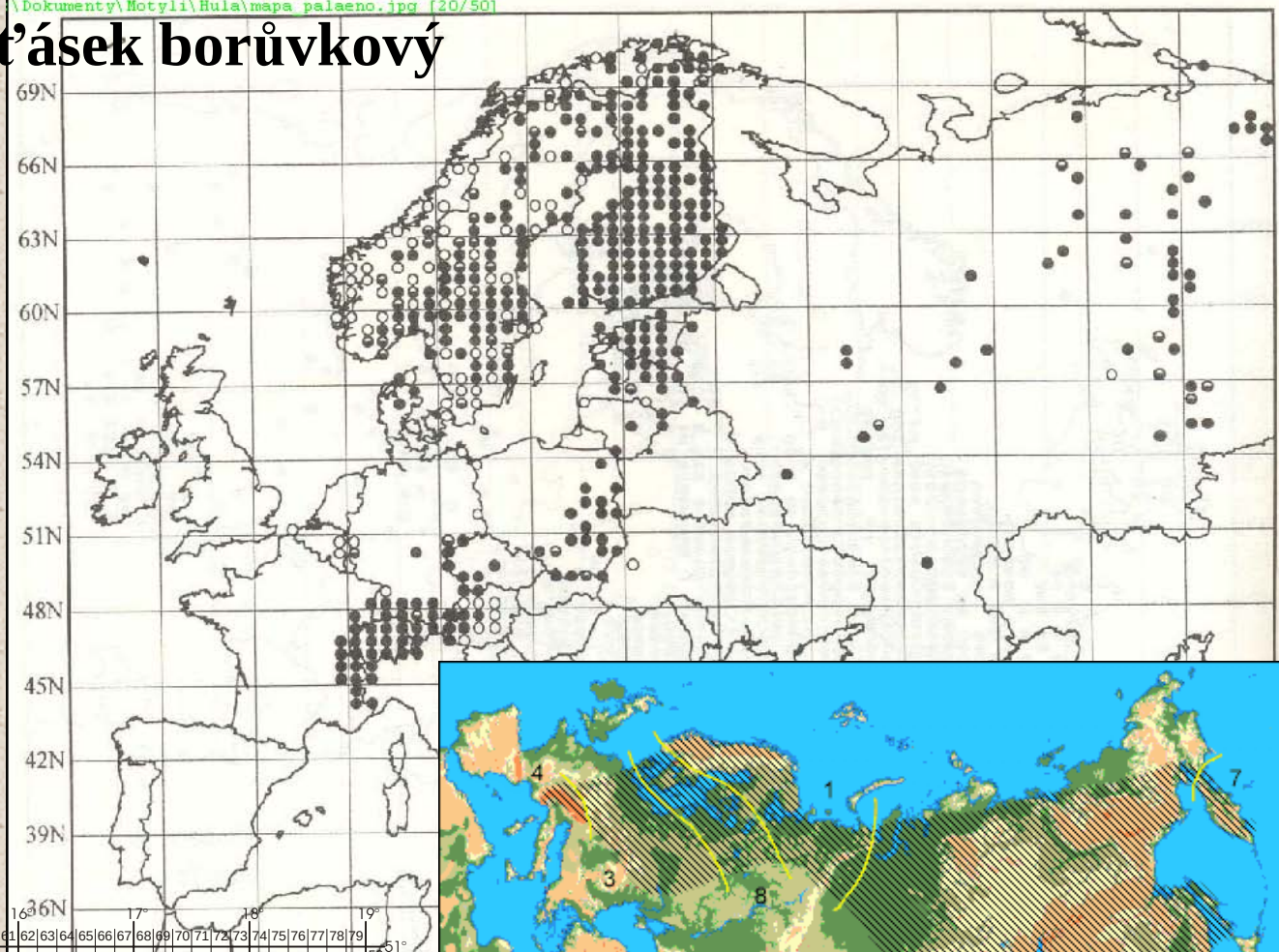
Eugraphe subrosea

*Proclossiana
eunomia*

- synonymem „šumavských bezobratlých“ jsou specializované druhy rašelinišť...

Colias palaeno - žlutásek borůvkový

ostrovní výskyt na Šumavě

obrovský holarktický areál

Celá řada různých stanovišť

Slavkovský les: lesní průsek

Klasické rašeliniště

Tyrolské Alpy: hranice lesa

Slavkovský les: hadcový výchoz

- **výskyt vlochyně bahenní**
(podmínka nutná, ne dostačující)
- **nezapojené stromové patro**

ale: pozvolné sukcesní změny druh vyhubí i v přísných rezervacích
(Červené Blato, Dářská rašeliniště, Rejváz...)

...čemuž lze zabránit

**BUĎ aktivní „zahradnickou“ péčí
(redukce dřevin, vystřelování tůní, borkování, pastva...)**

**NEBO ponecháním prostoru přírodním disturbancím
...což lze jen ve velkých územích**

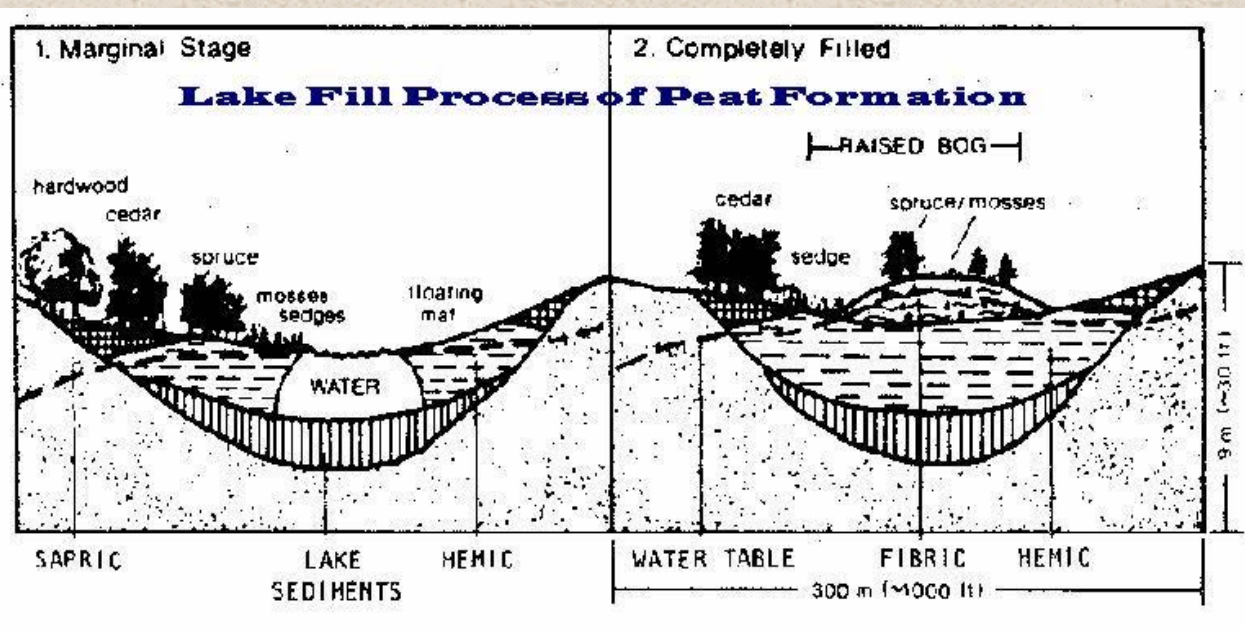

Tetřevská slat'

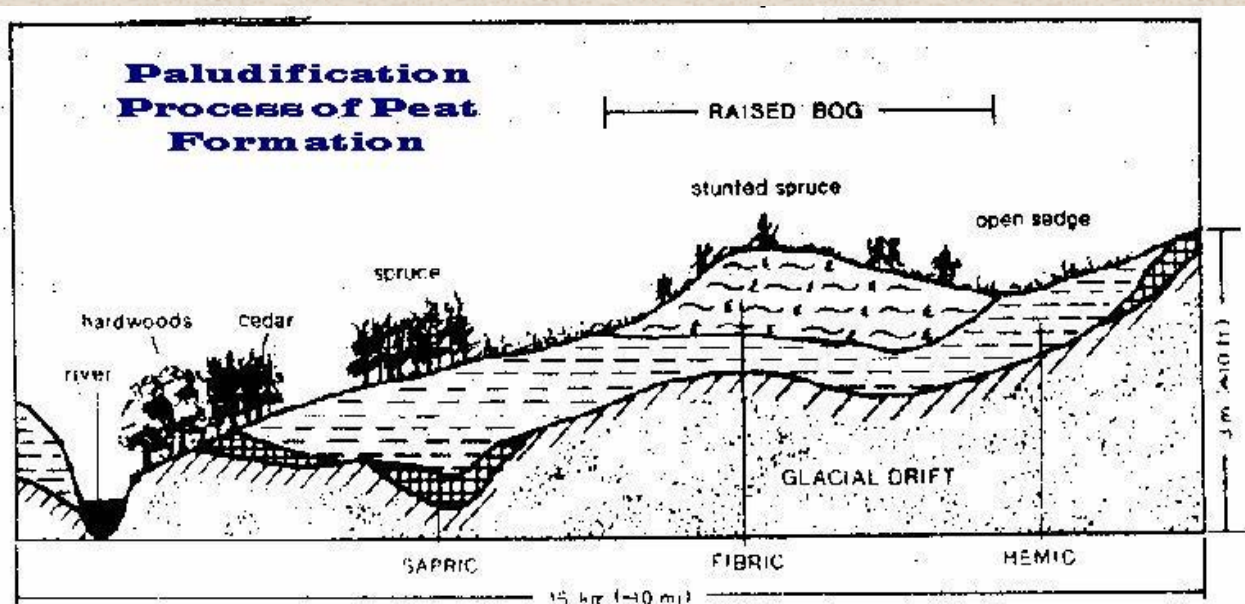

malá část Vltavského luhu

vznik rašeliníště: terestifikace vs. paludifikace

- na dnech jezerní sedimenty
- častá spojitost s glaciálem, ale i nověji (zazemní se říční rameno)

- stížený odtok po požáru, zanesení toků, činností bobrů...
- rašeliník roste laterálně, sníž. pH, vlhkost a redukční poměry zabíjejí stromy...

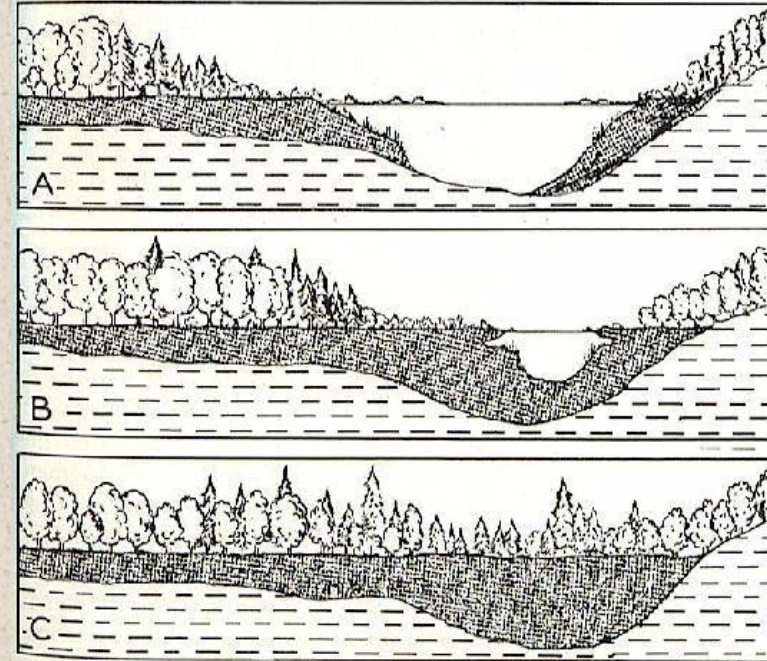
Současnost:

- terestifikace běží dál
- paludifikace zastavena produkčním lesnictvím
- rašeliniště se ztrácejí
- hroutí se metapopulační dynamika specializovaných druhů

Zvrat k lepšímu může být rychlý:

Březník – bývalá klauza

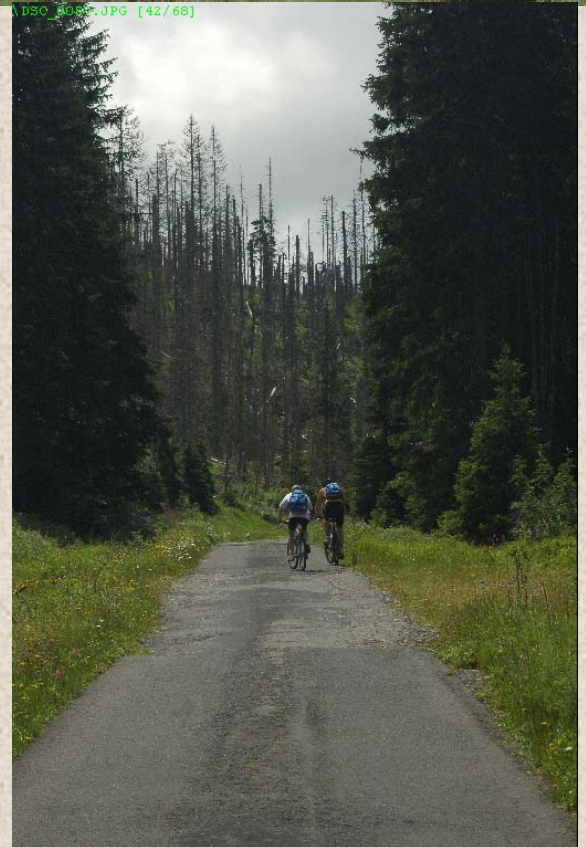
Diagrams showing the successive stages in the fillings of a lake basin by peat.
(MGS Bul. 37)

Prášily – tankové cvičiště

tzv. kůrovcová kalamita:

- **projev disturbanční dynamiky na velké ploše**
- **spontánní obnova rašelinišť bez našeho zásahu**
- **poučení, jak „fungovaly“ druhy bezlesých stanovišť v předkulturní krajině**

- **nejcennější šumavští bezobratlí obývají otevřená bezlesá stanoviště**
- **ta – až na výjimky - netrvají věčně**

máme 2 možnosti

- **drahou ‘zahradnickou’ péči o malé ostrůvky
(jako v normální krajině)**
- **ponechání prostoru samovolné disturbanční dynamice
(jako v národním parku)**

